

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskarji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 290.

7 Ljubljani, v soboto 19. decembra 1891.

Letnik XIX.

Sprava s pruskimi Slovani.

Veliko pozornost so vzbudila poročila iz Prusije, da so merodajni berlinski krogi prijenljivejši nasproti slovanskim državljanom.

Najprej se je položaj zboljšal Poljakom na Poznanjskem. V poznanjskih ljudskih šolah, iz katerih so bili iztrebljeni za Bismarckove protislovanske vlade poslednji ostanki poljščine, iz katerih so bili poljski učitelji premeščeni na Porenko in so zdaj učiteljevali učitelji, katerim je bil poljski jezik istotako tuj, kakor otrokom nemški, na poznanjskih ljudskih šolah je dovoljeno zdaj poučevati veronauk v poljščini in poleg tega je tudi dovoljeno poljskemu jeziku nekoliko ur na teden. Dalje je bil po velicih pomislekih in zaprekah imenovan poslanec in kanonik dr. Stabilewski poznanjsko-gdanskim nadškofom. Vzlic zagrizenemu in hudemu odporu vseh germanizatorjev umeščen je na staroslavno stolico sv. Vojteha, na prvo poljsko nadškofijo, zopet mož poljske krvi in mišljenja. Dalje so ustavili merodajni berlinski krogi pošiljanje kolonizacijskega vladnega od-bora, kateri je imel na razpolaganje 100 milijonov mark v to svrhu, da bi kupoval — kakor na slovenskem Štirskem „Südmark“ — veleposestva poljskih plemičev, razkosaval ja in po njih nameščal nemške naseljence, kateri bi imeli nalog, na Poznanjskem Poljake pripravljati za ponemčevanje. Te milijone porabili bodo zdaj v Berlinu v utrjenje nemških postojank v Alzaciji in Loteringiji, kjer uničevalni ponemčevalni boj proti francoskemu življu traja dalje.

Glede Poljakov ni dvojbe, da je ta obrok pruske politike prouzročila mednarodna politika, in se je koncesija dovolila Poljakom, ker bodo izvestno oni stali v vojni z Rusijo v prvih vrstah proti sovražniku. To so vže priznavali nemški listi pri mnogih prilikah, da vse te dobrote nasproti Poljakom imajo povod svoj v tem, ker si v Berlinu hoté zagotoviti simpatije Poljakov v slučaju rusko-nemške vojne.

Tudi na lužiške Srbe, kolikor jih živi v pruski oblasti, posvetilo je solnce boljših dnij. Pruska vlada je takrat sklenila, lužiško-srbskemu ljudstvu zopet dati nazaj ljudsko šolo. Za kar se koroški Slovenci potezavajo in boré zaman celih 43 let, to je bilo nenadoma dovoljeno lužiskim Srbom. Po lužiskih šolah uvede se poučevanje vseh predmetov šolskih v lužiskem jeziku in samo računstvo se bode poučevalo i nadalje v nemščini.

V 28. dan vinotoka t. l. so imeli učitelji okraja Hoherswerda konferencijo in pri tej priliki je razkril vladni šolski svetovalec Friese zbranemu učitelstvu to najnovejšo naredbo. Med lužiskimi Slovani, katerih je do 150.000, je vsled tega nepopisno veselje. Z ganenim srcem so šli roditelji k cesarju Viljemu ter so se mu ponižno zahvalili za toliko naklonenost tudi slovanskim državljanom.

Sveda so bili temu povod tudi drugi vzroki, v prvi vrsti pa prepričanje, da nemška šola slovanski mladini vbije v glavo la nekaj nemških besed, srce pa ostane mrzlo; o pravi vzgoji v taki šoli niti misliti ni. Taka mladina, vzgojena v potujčevalni šoli, zasmehuje vero in pravost ter v tolpah dere za agitatorji v tabor socializma in anarhije.

V isti dobi pa ko pruska vlada hoče ohraniti zadnjo vejo močnega debla polabskih Slovanov ter ustreči opravičenim željam nenemškega naroda glede na ljudsko šolo, ponemčuje se v Avstriji po stari navadi. In najžalostnejši v tem oziru je na Koroškem. Mnogo let se naši slovenski rojaki mučijo v ljudski šoli s tujim jezikom, leto za letom pošiljajo na Dunaj prošnje za slovenski poduk, toda doslej le z malim vspehom. Upajmo, da Božja previdnost obvaruje tudi koroško vejo slovenskega naroda, da se ne posuši in da prešine tudi avstrijske merodajne kroge ideja, ki je na Pruskem lužiskim Srbom dovolila naravno pravo. Vstrajnosti je treba, in uresničiti se mora tudi pri nas načelo slovanskega peda-

goga Komenskega, ki je učil: „Otrok priúči se najprvo materinega jezika in na tej podstavi šele drugih predmetov.“

Govor poslanca Fr. Povše-ta v državnem zboru dne 7. decembra 1891.

(Konec.)

Zdaj pa preidem na gozdarsko postavo in iz nje izvirajoče slabe posledke. Naravnost hočem izjaviti se, da mi ta postava nič kaj ne ugaja, ker ima to pomanjkljivost, da velja za vse kronovine obširne naše države, ki imajo pač jako različne gozdne razmere. Navajam v zgled le gozdarsko gospodarstvo n. pr. na Češkem in ono v planinskih deželah, ki je od prvega povsem različno. Nadalje se pa izrekam proti tej postavi kar naravnost, tudi če mi bodo gozdarski krogi očitali enostranost, da gozdna postava štiti le gozd, pozablja ter zanemarja koristi poljedelstva in osobito v planinskih deželah toliko važnost živinoreje. In vender je poljedelstvo, akoravno visoko cenim osobito za mojo domovino prevažno gozdarstvo, ker v naši deželi celih 44 odstotkov površja pripada gozdu, še večje važnosti, ker ono mora prirediti ali ohraniti, jaz rabim z namenom besedo „ohraniti“ kmetsko ljudstvo, kojega ohranitev je državna korist, ker krepki kmetki stan je bil in ostane še vedno najtrdnjša podlaga državnemu redu, osobito pa v današnjih vedno bolj zmedenih socijalnih razmerah. Pa ta stan daje državi poleg raznovrstnih davkov v denarjih tudi največji izdatnejši krvni davek. Kaj pomagajo postave, katere se kujejo v namen prospeha ali rešitve kmetkega stanu, ako se pa kmetskemu stanu odtegne podlaga obstanka. In kdo bi mogel pač tajiti, da je prav živinoreja in za njo prepotrebna paša za naše planinske dežele in ondotne kmetovalce edino sredstvo, da se kmetije pošteno morejo obdržati. Ali naj kmet skuša vzdržavati se s pridelovanjem žita, ali naj čaka na prihodke iz novega gozda? Rad pri-

LISTEK.

Mozaik.

IX.

„O, ti modra mucka! Glava tvoja je glava solnčnega boga. Nos tvoj je nos Thotov, dvakrat velikega gospodarja Hermopoliškega. Ušesa tvoja so ušesa Ozirisova, ki čuje glas vseh, ki ga kličejo. Usta tvoja so usta Atmu-ja, gospodarja življenja; on te je ohranil vsakoršne umazanije.“ — Tako so molili stari Egipčani Heliopoliško mačko.

Pomena je vredno, da so molili sicer mačko, a molili so vendarle. Mačka res ni Bog vé kak pripraven predmet molitve, a nekaj je tudi mačka, to bo vsaj menda vsakdo priznal. Pesniška molitev je nadalje tudi v celem svojem razvoju zanimiva. Samo glavo popisuje molilec, primerjujoč jo glavi posameznih božanstev. To je znak, da so rajni Egipčani glavo visoko cenili, in kaže njihov zaostali ukus.

Ce bi pri Naprednikovih kedaj molili kaj drugega, nego samega sebe, bi opisujoč kako sveto mačko, gotovo počeli pri repu; tam je tudi največ sličnosti z njihovimi božanstvenimi nazori. Predolgo časa se je svet pečal z glavo, čas je že, da tudi

rep pride na vrsto. Zato nam pač egiptovska molitev ne more ugajati.

Čudovito je tudi to, da ravno nos, ušesa in usta svoje vse časti vredne mucke primerjajo dotičnim udom svojih bogov. Videti je, da je v njihovem času nos z ušesi igral še nekako vžno vlogo; celó pred usta so ju postavili. Sedaj mu je seveda že odklenkalo. Sedaj veljajo usta sama. „Ustokracija“ vlada, ali kakor pravijo pri nas, „širokoustje“.

Nos? — Žalostna mu usoda! Odrekli so mu pravico, da bi on sodil o kaki stvari, ves delokrog so mu oropali. In istinito, vsak drug čut ima še kak pomen za vzgojo človekovo; tisti dobro znani, češče po nemarnem imenovani branjevki naše dōbe, ki tržita z vsem mogočim, dasi največkrat nepresvežim blagom: gospodičina „Znanost“ in gospica „Umetnost“, kupujeta in prodajata le za usta, ušesa, in seveda tudi za oči; za nos se nobena ne zmeni.

Še več: naša dōba je izumila za vsak čut še posebne stroje, ki ti oslabele čutilo popravijo in je omogočijo, da še mnogo več občuti, nego v zdravem stanju, samo nos je ostal brez pripomočka. Oči imajo očala, daljnogleda in mikroskope, ušesa imajo fonografe in z usti vred

telefone, nos nima niti daljnovoča, niti vohografa. Sirota Jerica je mej čutili!

In glej, stari Egipčan pa, kakor hitro se pri molitvi spominja glave, takoj se spomni najprej nosa. Da smo mi napredovali, o tem ni dvojbe, saj živimo v „napredni dōbi“, kot še nikdar ni živeló človeštvo, saj vstajajo kolonije Naprednikovcev po celem širokem svetu, samo to je težko določiti, kako.

Potisnili smo nos nazaj, vzeli smo mu pravice, katere si je prisvojil v davnih časih, in s tem brez dvojbe napredovali. Zdi se mi namreč, da je nos najhujši nasprotnik zdravemu razvoju pisateljstva in umetnosti. In to bo tisti razlog, ki je preprečil nosu pogubno delovanje.

Kako sitno, da ne rečem, krutorogo bi bilo, če bi se jel pri najznamenitejših proizvodih naše dōbe, vžlati pri nedosežnih umotvorih, kakor jih kaže naše slovstvo, oglašati nos! Kam bi prišli, ko bi se n. pr. pri borismiranskih zakladnicah vsega dobrega, lepega in blagega najedenkrat odzval, naznanjajoč: žveplo, ko bi pri raznovrstnih trdninskih in netrdinskih, brusnih in nebrusnih biserih slovstva stisnil se glaseč: salmijak, ko bi drugod v slavni mōž slavne poezije slavni delih oznanjal: alkohol, in ko bi se prečesto oglašal s svojim

znavam, da morajo biti nagibi gozdarjev dobri, a to je gotovo, da pri tem mora sedanji rod in še oni za njim sledi propasti v siromaštvo. Prav zato so določbe § 2. in 10. gozdarske postave tako trde za poljedelca, ker vidi se, da na ljubo gozdu se mora sedanje poljedelstvo žrtvovati.

Po Gorenjskem moje domovine slišijo se jako bridke pritožbe, da se jim paša omejuje, s tem pa da se jim obtežuje živinoreja, njih edina, najizdatnejša zaslomba. Neovrgljiva istina je, da je blagostanje gorenjskih kmetovalcev najbolj odvisno od proste in izdatne paše, ker le ta omogočuje gospodarjem, da vzdržujejo večje število živine. Prav tako je resnica, da bode ondotno blagostanje vedno hujše propadalo, kolikor bolj se jim bo omejila paša. To čutijo že sedaj kmetovalci jako bridko in ne bojim se, da bi me kdo hotel zavriniti, če izrečem trditev, da so ondotni kmeti gospodari zelo vznemirjeni za prihodnost živinoreje, ki se je s pomočjo državnih subvencij tako vrlo v kakovosti zboljšala. Izrekam naravnost, da gorenjski kmetovalec ne pozna za svoje blagostanje, oziroma bolje za svoj obstanek hujšega udara in večje nesreče, kakor je omejitev paše. Jaz nimam navade pretiravati, a toliko je neovrgljiva resnica, da so se po dognani, in sicer postavnim potom izvršeni odkupni vredbi gozdnih servitut in regulaciji ali vredbi pašniških razmer gorenjske gospodarske razmere poslabšale, in če tudi ni še viden slab nasledek, je temu vzrok, da tam živi in deluje neumorno marljiv, skrben ter varčen kmeti stan.

Poprašati bi me utegnil ta ali drugi, v čem pa je toliko zlo za gorenjskega kmetovalca? Povedal bom v kratkih stavkih:

§ 10. gozdne postave je, ki dopušča čezmerno omejitev paše in dovoljuje gozdnemu lastniku, da prav one dele gozda, ki imajo najboljšo in najobilnejšo pašo, izločuje in proglašajo kot varstva potrebne, da se ondi zopet zaredi gozd, in to dela krivico gorenjskim kmetom. Ako temu še dostavljam, da je kmetom skoro nemogoče, zabraniti, da ne bi njihova živina zahajala v popolnoma odprte, pa paši prepovedane oddelke, kar pa ima velike posledice, kajti nastavljeni gozdni čuvaji hipoma zasajo živali, kar se potem smatra kot gozdni prestop ter se ostro kaznuje — naj navajam, da nekateri gospodarji po 50, 80 in več goldinarjev kazni morajo plačati — razvidno in jasno je, koliko morajo kmetovalci trpeti.

In ali ni način, kako se te obsodbe vršé, jako trd, ker zadošča, da gozdarski čuvaj naznani ali ovadi kmeta politiški gosposki, ki ga na podlagi te ovadbe obsodi, ne da bi imel priliko vsaj glede škode oziroma visokosti kazni braniti se, ko je vendar več kakor gotovo, da one škode pogostoma divjačina, ne pa kmetova goveda prouzročuje! In prav ta določba v gozdni postavi je, ki kaj jasno kaže, kako skrbi le za lastnika gozda. V vseh pravnih zadevah velja načelo „audiatur et altera pars“, to je, zasliši naj se tudi nasprotna, oziroma obdolžena stranka, in tako bi moralo tudi tu biti vravnana sodba zaradi pašniških pregreškov. Pač pa mi polje-

deci nimamo take brambe in zavetja, ako nam v naših nasadih, sadnih vrtovih, lovskega lastnika divjačina še toliko škode stori. Dolgo pot dokazovanja moramo storiti, pravi križev pot moramo prehoditi, dokler kaj dokažemo in dosežemo.

Oglasil sem tedaj marsikatero pritožbo, moram torej tudi izreči se, kako bi se te žalostne razmere vsaj deloma mogle odpraviti in njih škodljivi nasledki za gorenjske kmetovalce zmanjšati.

Vlada naj nadzoruje in pri presodbi in potrditvi od lastnikov predloženih gozdno-gospodarskih načrtov strogo pazi na opravičene interese kmetovalcev, ki imajo v teh gozdih pašno pravico.

Naj se vendar enkrat že prizna, da ni potreba, da bi oddelki, v katerih naj se izvrši mladi gozdni naraščaj, bili zavarovani po 10, celo 15 in več let in naj se visoko kmetijsko ministerstvo vendar že ozira na soglasni izrek v posebno anketo ali strokovno posvetovanje v Gradec sklicanih strokovnjakov, ki so po temeljitih preiskovanjih na licu kraja, torej v gozdih in vsestranskih preudarkih izrekli, da niso mogli v nobenem gozdu spoznati ali konstatirati, da bi bilo objedeno mlado lesovje v gozdih vzlic temu, da se je v nje dvakrat toliko živine (govede) nagnalo. Le v strminah, v kolikor se je živina na njih vdiral, se je deloma kaka škoda pa le zaradi vdiranja zapazila.

Prav tako pa je ta zbor izvedencev soglasno priznal, da živina še celo pospešuje mladi in novi naraščaj v gozdu deloma s tem, da s stopinjami, oziroma s hojo nekako rahlja zemljo, v rahli zemlji pa kalijo semena toliko lažje, ob enem pa stopinja živine marsikatero seme vtisne v zemljo, katero bi sicer ne bilo ozelenilo. Tudi s tem, da trava ne prerašča mladih drevnih rastlinic, pospešuje njih razvoj in zato je pa tudi v oddelkih, kjer se umetno zaseja ali zasaja mlad naraščaj, dovolj, da se zavarujejo skozi dva, k večjemu tri leta, da se namreč zemlja, ki se je zaradi semena zrahljala, zopet vleže in sprime.

Vlada naj zahteva od gozdnega lastnika, da ne le zaznamuje v varstvo ali prepoved odločene gozdne oddelke s stvarilnimi napisi, ampak da jih tudi zagradi. S tem bo za pašo opravičenim kmetovalecem vsaj omogočeno izvrševati dobro pravico, ne da bili v vedni nevarnosti, da jim zaide živina v take prepovedane oddelke, kar jim prouzročuje neverjetno mnogo denarnih kaznij, katere so pogostoma tako visoke, da je vsa njegova pašna pravica le zgolj navidezna in zelo draga stvar. Saj § 10. gozdne postave veli v tretjem odstavku, da morata gozdni lastnik in za pašo opravičeni kmetovalec skupno nadzirati pašo živine, zato naj gozdni lastnik vsaj to s tem izvršuje, da zagradi dotični kos gozda z dobro ograjo.

Ekscelencija gospod poljedelski minister pa naj kot vrhovni zaščitnik poljedelstva prav po pomenu svojega častnega naslova ravna in zavzema enako stališče v zadevi gozdne paše, kakoršno je zavzel državni finančni minister pl. Kallay v budgetnem odseku avstrijske delegacije oni dan, ko ga je neki delegat poprašal v zadevi gozdnih odnošajev v bo-

očiščenega dvigneš v sojne prostore tajnostij svojih. Lepa si, kakor zebra iz Timbukta; tvoje oči so kakor moje oči, svetle in žareče, kakor je svetla in žareča sotrnost moja. Tvoja usta so vzor moške lepote, in lepša je jedna dlačica brče tvojih, kakor angora-mačke svilena dlaka; vzor je vsaka kocinca brade tvoje, saj je le slab posnetek veličastne bradice moje. In modrost tvoja, pogum tvoj, učenost tvoja! Zemlja se trese, ko zineš, kakor prah ob péti pada tonzurirana garda pred teboj, ko nastopaš. Migneš, — in Mahnič zadrhteče, migneš v drugo, in klerikaleci se razpršé, kakor piške, ko se zaziblje kraljevi orel nad njimi. In ponižnost tvoja! Saj ne želiš smrti nevednih kapelančkov, le da se spokoré in da priklonjenih glav padejo pred teboj in te časté; ne želiš jim prirezati jezikov, marveč le prepotrebne zdravila, prepotrebni mrzlih obkladkov na gotove dele života, da potem v sveti edinosti zagrmí vesoljna zemlja: „Ti si gospod, ti si prvak!“ — Da, ti si gospod, ker sem jaz gospod, ti si prvak, ker sem jaz prvak. Zato še enkrat: bodi češčena vzvišena slika visokosti moje!

Kdo more reči, da to ni napredno, da ni sijajnejše, nego li bornih Egipčanov borna molitev, če se odšteje le konec, da je namreč Atmu, gospodar življenja, ohranil mačko vsa koršne umazani je. Tega nedostaje v napredni molitvi. M. V.

senskih gozdih ter se vrlo modro izrekel tako-le „Nemogoče je, da bi se pravica, katero ondotno ljudstvo že skozi stoletja uživa in izvršuje, omejila ali celo odpravila. To bi bilo nasilstvo. Pa tudi z gospodarskega stališča bi bilo to zelo kvarljivo, ker z odstranitvijo ali omejitvijo pašniških servitut bi ondotni prebivalci bili silno poškodovani, kajti njih vsa živinoreja sloni le na podlagi pašniških pravic. To, kar nameravam v tem oziru doseči, je, da spravim pravice ljudstva v soglasje z modrim izkoriščenjem gozda.“

Tudi jaz la želim, da bi gospod kmetijski minister v enakem smislu postopal pri presojevanju pašniških pravic v gozdih, ker tudi za gorenjskega, kakor sploh za vse kmetovalce v planinskih deželah in pokrajinah je gozdna paša prva podlaga vspešni živinoreji, edina mogoča zaslomba in podlaga, na kateri se more gorenjski kmetovalec še vzdržati!

Ako se mu ta kratki ali omejuje, omaja se mu njegovo gospodarstvo.

Prosim torej gospoda kmetijskega ministra, da sprejme naše gorenjske kmetovalce v svoje varstvo. Kakor je dal c. kr. štajerski deželni vladni nalog, naj sicer pazi na vestno izvršitev gozdne postave, vendar pa se naj gozdarski uradi pri presojitvah in svojih odlokih primerno ozirajo tudi na druge kmetijske gospodarske razmere, v enakem smislu naj dá nalog tudi vis. c. kr. deželni vladni kranjski, da bode ta gotovo žalostne pašniške razmere na Gorenjskem po svoti moči skušala zboljšati, kar se z dobro voljo od strani visoke vlade v smislu navadnih načel bode tudi dalo izvršiti. S tem se bode doseglo, da se zopet povrne zadovoljnost med kmeti in ljudstvo in blagostanje, kar mora konečno tudi ondotnim velikim gozdarskim lastnikom biti v korist in dobro.

Predno končam, priporočam še visoki vladni, naj se tudi § 2. gozdne postave zmerno izvršuje in naj se nikdar ne izdajejo taki odloki in nalogi, ki zahtevajo, da se zopet pogozdijo taka zemljišča, ki so bila nekdanj v katastre kot gozd zaznamovana, ki so pa sedaj ali sadni vrt ali celo že skoraj 20 do 30 in več let vinogradi! Taki odloki razsrdijo ljudstvo, katero se potem tudi res opravičenim zahtevom protivi. Naj se goličave in strmine, in kar je res gozdna zemlja, silijo pogozditi in v tem imamo dovolj še storiti, ne pa da se druge parcele, ki donasajo gospodarjem obilnokrat večje dohodke, ukazujejo pogozdovati. Ekscelencija gospoda kmetijskega ministra pa prosim, da se na moje izražene prošnje, pritožbe in nasvete blagovoljno ozira. (Živahna pohvala na desnici. Govorniku čestitajo.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Notranje dežele.

Kje je doslednost? Kako čislajo Mladočehi in pa naši naprednjaki narodno načelo, pokazalo se je zopet te dni. Dr. Gregr je v državnem zboru proslavljal odnošaje na Ogerskem, kjer ni takih razprtij, kakor pri nas, ko se je izvelo zgodovinsko pravo. Ves navdušen je dr. Gregr za ogerske razmere. Njemu se vidi, kako se Oggerska lepo razvija, dočim Češka propada. Kako neosnovane so Gregrove trditve, pač dokazuje to, da se je razstava v Pragi tako sijajno obnesla, a v Pešti imajo še vedno pomisleke, ali bi jo priredili, ter se bojé, da bi se ne obnesla. Slovenski naprednjaški dnevnik pa popolnoma pritruje govoru dr. Gregra. Dovolj je znano, kako zatirajo Madjari Slovake, Rusine in Srbe. Tacih razprtij na Ogerskem le zaradi tega ni, ker so Madjari tako potlačili nemađjarske narodnosti, da se niti več gibati ne morejo. Slovaki in Rusini nimajo nobenega zastopnika v državnem zboru, dasi jih je na milijone. Taki odnošaji zdé se vzorni dr. Gregru pa našim naprednjakom, ko bi jih vendar moral vsakdo z vso odločnostjo obsojati, komur je kaj za narodno enakopravnost in pravico. „Narod“ se je izrekel proti temu, da bi se Rim povrnil papežu, ter bi to bilo proti narodnemu načelu, za razmere na Ogerskem se pa navdušuje z dr. Gregrom. Rimljani bi ostali Italijani, če tudi bi zopet prišli pod papežev vladjo, Slovani na Ogerskem se pa raznarodujejo. Kje je torej umestnejše naglašati narodno načelo? Naši naprednjaki so vsi navdušeni za češko zgodovinsko pravo, katerega tudi mi ne zametujemo — nasprotujejo pa obnovenju papežev oblasti. Nikdo pa oporekati ne more, da je papeževa posvetna oblast ravno tako zgodovinsko utrjena, kakor pravice češke kraljevine. Kje je torej doslednost?

Mladočehi. Mladočeški in tudi nekateri slovenski listi zmatrajo odločni Grégrov in Vašatyjev

(Dalje v prilogi.)

prozajničim: olet? — Kam, slavna gospôja, bi prišli? Kje bi ostalo slovstvo naše, kje naš ponos, kam bi dali kadilnice, katere sedaj junaško vihtimo na čast slavnim možem svojim, kako bi mogli likati mladino nadepolno?

Egiptovske predsodke smo zmagali, zato vstajamo. Nos, idi mej staro šaro, poražen si!

Namesto glave rep, namesto nosa — svoboda! Ziveli!

S tem pa ni rečeno, da se v naši dobi ničesar ne moli, saj smo že zgoraj omenili, da Naprednikovi molijo k samemu sebi. Stari Egipčan na sebe še mislil ni, ko je molil; v svoji priprostosti je motril le sveto mačko in mislil pri tem na svoje bogove. Sedaj je drugače! Napredni junak pričinja seboj in svršava seboj. Njegove vere vzvišena čuvstva se vzbujajo vselej in povsod, koder ga zanese slučaj ali potreba v sijajne višave lastnega „jaz“. Občudovanje mu vzraja pogled na senco njegovo, navdušenje mu prikipava, ko gleda znojne kaplje svojega lica, ko motri gnojno jamo svojo, sveta ekstaza pa se ga loti, ko zagleda v ogledalu sliko svojega bitja.

In to se godi često, kakor trdé izkušeni možje. Pred ogledalom tudi opravlja Naprednikovec svoje najbolj goreče molitve: „Bodi češčena vzvišena slika visokosti moje! Pred teboj padem v prah, da me

govor za dokaz elementarne sile češkega naroda. Mi vidimo v njih poprej znamenje obupnosti mladočeške stranke. Tako ne govoré resni parlamentarej v nobeni državi, temveč le pristaši skrajnih strank, katere nima nobenega upanja, da bi kdaj vplivale na državno usodo. Da bi bili vlada in nemški liberalci zaradi teh govorov popolnoma potrjeni, ni verjetno. Vlada je k večjemu jela dvomiti, da bi se na desnici sestavila trdna večina, in je zato jela zopet bolj gledati na levo stran, kar dokazuje to, da je grof Taafe že imel posvetovanje z dvema levičarskima vodjama. Levica se je pa gotovo veselila Grérovega govora. Saj je še le sedaj vladi prav potrebna postala, ko so Mladočehi nastopili pot, ki se ne strinja z avstrijskim patrijotizmom. V tako ugodnem položaju levica skoro še ni bila, odkar vlada Taafe. Jedina nevarnost za levičarje je, ko bi mladočeški klub dr. Gréru in Vašatyju sedaj pokazal vrata. S kakim veseljem so pa levičarski listi pozdravili dr. Grégra govor! Sedaj imajo priložnost, črniti avstrijske Slovence in sumničiti njih avstrijski patrijotizem. Da bi se pa na Dunaju mladočeških govorov nustrašili, je pa neumna misel. Tudi v hrvatskem saboru so se že slišali podobni govori od strani stranke prava, ki pa niso imeli nobenega povoljnega uspeha, temveč so le škodovali hrvatskemu narodu. Ravno tako so pa taki govori Mladočehov le v škodo narodu češkemu.

Mladočehi in pasivna opozicija. Mnogi sodijo, da je Gregor samo zaradi tega tako brezobzirno govoril, ker je hotel pripraviti pot za pasivno opozicijo. Mladočehi so preveč obetali pri volitvah, sedaj pa še drobtinice ne morejo doseči. Če ostanejo v državnem zboru, bode se njih veljavnost hitro zmanjšala, samo če v pasivno politiko stopijo, utegnejo še nekaj časa ohraniti sedanjí vpliv. Ker pa mnogi ne marajo za pasivno politiko, je hotel dr. Gregor jih prisiliti, da ostavijo državni zbor, s tem, da onemogoči mladočeško stranko v državnem zboru.

Mladočehi in Nemci. Postopanje Mladočehov je kaj dobro označila „Bohemia“ z besedami: „Bieger in Matuš bila sta naša nasprotnika, Gregor in Vašaty sta naša zaveznika.“ Hujša obsodba pač mladočeške politike ni mogla zadeti, kakor da o njej tako piše glavno glasilo čeških liberalnih Nemcev. Blizu jednako sodijo o dr. Gregoru govori tudi drugi nemški listi. Veliko veselje je sedaj po vsem liberalnem nemškem taboru.

Francoski glas o Mladočehih. Doktorja Gregor govor obsojajo tudi francoski listi. Tako piše „Temps“, da je dr. Gregor pretiraval. Njegov radikalizem ne spozna resnice jasne kakor dan. Če je Avstriji potrebna močna in mirna Češka, potrebuje Češka varstva neoslabljene Avstrije. Dr. Gregor ne pomisli, kaj bi bilo s Češko, ko bi bila pršla pod rusko ali pod prusko vlado. V berlinskem državnem zboru bi dr. Gregor ne bil mogel tako govoriti, kajti pod prusko vlado bi češki narod že bil izginil. — K tem besedam mi pač nemamo ničesa pristaviti.

Vnanje države.

Rusija in Bolgarija. Ruski listi različno sodijo o tem, da je Francija pretrgala diplomatske odnose s Bolgarijo. Treznejši vsi priznajo, da to ne bode imelo nobenih posledic. Oficijozno „Novoje Vremja“ pa celo misli, da bode to še Rusiji v škodo. Sedaj bodo v Sofiji vplivale le Rusom nasprotni moči. Veseli pa ruske liste vendar francoska odločnost, ki bode gotovo preprečila tudi angleško gospodarstvo v Egiptu.

Rusija in Turčija. Ruske „Novosti“ priporočajo zvezo mej Rusijo in Turčijo. Ta list piše, da sedaj ni nobenega povoda, da bi se Rusija in Turčija morali sovražiti. Srbija, Bolgarija, Rumunija in Grška so osvobodene in armensko vprašanje pa Rusije ne briga. Turčija sedaj lahko Rusiji zaupa. Zveza mej Rusijo in Turčijo se je že večkrat priporočala, ali se ni uresničila in se sedaj tudi ne bode. Kar se pa tiče tega, da sedaj ni nobenega povoda za razpor mej Rusi in Turki, ker so omenjene dežele svobodne, opazimo, da so pod Turčijo še Slovani v Stari Srbiji in Makedoniji. Če je Rusiji bilo za osvobodjenje balkanskih kristijanskih narodov, še svoje naloge ni dovršila. Če je torej zveza mej Rusijo in Turčijo sedaj mogoča, voditi so jo morala druga načela.

Rusija. „Vjestnik Finansov“, oficijalno glasilo ruskega finančnega ministerstva, skuša v poslednji številki dokazati, da v Rusiji ni pomanjkanja žita, temveč je le gladu kriva napačna vredba trgovine. Finančna oblastva v Rusiji, kakor tudi v drugih državah, ne marajo vedeti za bedo, da bi ne bilo treba odpisavati davkov.

Nemčija. Nemški državni zbor vsprejel je trgovske pogodbe že v drugem branju in jih bode kmalu rešil. Resnega upora proti pogodbam itak ni bilo, ko Bismarck ni prišel v državni zbor.

reči, da je Ljubljana lahko ponosna na vrline našega meščanstva. Hišni posestniki in trgovci skrbé po svojih močeh za snažnost in uglednost, lepo lice svojih hiš in prodajalnic. Toda postojmo malo pred to prodajalnico ali ono hišo, pri najboljši volji ne bomo mogli raztolmačiti smisla in pomena, kaj nam hoče povedati napis, in v tem oziru nam marsikatero „tabla“ ni moči raztolmačiti. Poleg skrbi, ki je razvidna iz vnanje oblike na trgovskih tablah in raznovrstnih naznanilih, na nas neprijetno učini brezskrbnost, površnost in jezikovna nevednost slab vtis, zlasti napačnost gledé pravopisa. Tu naznanja in ponuja neki klobasar „sušilec mesa in Klobas“ (napis je najnovejši in z zlatimi pismeni); dalje zopet ponuja svojo pomoč „izpitana (!) babica“ (ali bi ne bilo lepše „izprašana“?); na Francovem brežju videti je v znani gostilnici na tablici nemški in slovenski napis, priporočujoč dve sobi za dva gospoda i slovenski slove: „Dve upravlene sobe so na dva sama gospodu v te hiši zaudati“. Mimogrede bodi omenjeno da so na ljubljanskih voglih in hišnih durih oznanila slične vsebine skoro povsem — nemška. A tako boš čital: „Das ne here (slov. več) ist zu erfahren“ itd. na sosednih vežnih durih tik velikanske in krasne palače, koji je neki hudomušni ljubljanski listkar nadél priimek „partezettel“. A propos! Imejtelj te lepe hiše je poznat slovenski „rodoljub“, ali žal, — na vseh treh vhodih se stanovanja priporočajo leto in dan v — sami nemščini. Lep in zaveden Slovenec, kaj ne?

Z mestnega trga krenimo v postransko ulico, tu nam takoj na voglu blesti nasproti z velike plehaste table: „Pivo in vino klet“ itd. ad infinitum! Korakajmo na Breg; tu bivajo trije odvetniki zaporedoma. Na Cojzovi hiši čitamo na plehasti tablici: „Advokat — Dr. V. K.“; na Wurzbachovi: „Advokat Maxim. Dr. v. W.“ Nekoliko korakov dalje pozdravlja te na lični hiši, kjer se toči metliška kapljica, zlati napis: „Advokat Dr. I. T.“ Po naših mislih bi moral imeti slovenski advokat na svojem napisu „dr“, a ne „Dr“, kar znači nemški naslov. Groza jezikoslovna nas spreletava, če čitamo slovenske nagrobne napise na našem grobišču, tu je celó na dr. Bleiweisovem spomeniku „vites“, a ne „vitez“!

Seveda v tem oziru ni v Ljubljani boljše nego drugod. S tem se pa ne smemo tolažiti že radi tega ne, ker napačno ostane popačeno in ker vestni ljudje ne gledé na druge hrepene po dovršenosti, pa tudi zavoljo tega ne, ker mi Ljubljančani moramo biti iz tehtnega uzroka previdni in pozorni. V inozemstvu in v Nemcih je še vedno mnenje in predsodek, da je Ljubljana — če ne vsa — vsaj pol nemška. Vsled tega bi tujec sodil, videč ogromno množico nemških napisov, da je stolno mesto naše, — nemško, kar pa ni res. Častna zadeva je torej za mesto, meščane in posamičnike, da tudi vnanje kažejo svoje slovenske lice, bodisi glede jezika, ali pa njega čistosti in pravilnosti. Prosimo torej vse tiste, zlasti pa izdelovalce napisov, naj skrbé za jezikovno pravilnost in vprašajo take ljudi za svet, koji se po svojem poklicu pečajo s tem, napisal ali povedal jim bo vsak rad pravilni napis; v tem oziru tudi mi radi ustrezemo.

Mi smo Slovenci in se nam ni sramovati pred nikomur tega imena. Naj v tem oziru dober vzgled dajo oblastva in uradi, mestni in državni, pametno uvaževajoč, da je jezikovna mešanica in popačenost pri vseh izobraženih narodih neumestna, a ne samo neumestna, temveč znamenje nedostatnega narodnega ponosa in zavednosti.

Naj torej vse jezikovne izvršbe, koje se pojavljajo očem na hišah in v izlozih oknih v beli Ljubljani, jasno svedočijo, da je Ljubljana v istini srce Slovenske in prvo slovensko mesto, kajti tudi o tem, kar se čita na hiši, veljajo nemškega pesnika Goetheja besede — čitatelj oprostí nemški citat —: „Sieht man am Hause doch gleich so deutlich, was Sinnes der Herr sei. — Wie man, das Städtchen betretend, die Obrigkeiten beurtheilt!“

Iz Lašč, 16. decembra. G. vrednik! Odkrito Vam povemo, da Vas pomilujemo, kajti smo čitali pred nedavnim, kako gosta megla Vas objemlje in ovira milemu solncu pogledati v jasno obličje. Dete vsi šembraj! To mora biti res prava egiptovska tema, ki Vam mnogo preglavica dela navzlic velikej svetlobi, ki se baje razširja od Naprednikovih in razsvetljuje še vedno „črno“ Ljubljano! Kaj čuda

po tem takem, če smo v našem kraju tako „štimani“, kakor se je nekdo pri Vas izrazil o nas. Ne, pri nas je ni tiste megle, ki Vas straši, dan na dan, marveč prijazno solnce sije tako ljubko, da se človek ne more ubraniti mu, ko ga vabi, da se malo sprehodi po lepej okolici.

Posebni novic Vam ne morem baš pisati od tod, kakor morda to, da so tudi k nam zašli Naprednikovi sinovi, ki bi radi razširjali svoje kraljestvo z „Rodoljubom“ in prižigali novo luč po vernih slovenskih hišah. Žal, da se jim je en tak poskus ponesrečil. Pred kratkim pa so konji pohodili precej nevarno nekega šolarja, gredočega iz šole domov. Pri tej priliki je neki gospod govoril neprevidne besede, ki pa jih za danes ne objavimo, dasi smo že imeli namočeno ostro pero. A kakor Vas, g. vrednik, pomilujemo radi obilne megle, ki Vas obdaja, baš tako pa Vam moramo zadnjo dōbo odkritosrčno čestitati, da ste si pridobili novih zvestih pristašev pod svojo zastavo, kajti celó Naprednikovi sami so prestopili v Vaš tabor. Le poslušajte, kako Vam se ponosno nosijo, češ, „mi smo vedno zatrdjevali, da zgolj mi zastopamo stari slovenski program.“ (Cf. Sl. N.) Raca na vodi! Moška je ta; tako se govori!

In zdaj ti pridejo slovenski „klerikalci“, očita joč jim, da so se izneverili staremu svojemu géslo: Vse za vero, dom, cesarja! Ovbe, da bi jih! Lejte, zgolj oni zastopajo stari slovenski program in mi vsi vkupe jim delamo krivico. No, bodi! Toda, g. vrednik, kaj sem že hotel reči? Drugod, veste, pa pravijo, da pri Naprednikovih tako lažejo, da sami sebi verjamejo in Goethejev Faust bi se jim izvestno smejal rekōč: „Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der Glaube.“ A mi bi rekli po naše, da naših zmešancev liberalcev načelo je, kakor povsod, biti — brez načela. Pa poslušajmo dalje in čudimo se modrosti Naprednikovega glasila, ki jadikuje in toži, češ, „da je ljubezen do naroda dopustna le še v tesnem okviru mejnarodnega škofovskega programa!“ Kaj so hoteli s tem reči, Naprednikovi gotovo sami ne vedó. Če sodimo po njih delih, najbrže mislijo, da je ljubezen do naroda dopustna le še v širokem okviru fraz, klevetanja na duhovščino, kričanja, vpitja in drugih enakih rečij, iz katerih sestoji konfuzen, breznačelen naprednjaški program.

Nad vse zanimivo pa je, kako se naprednjaški Hektor zaganja v vrlega poslanca Šukljeja, ki mu od znane neke dōbe hudo leži v želodecu. To se vé, da jim ni všeč, da se je v svojem govoru dotaknil Mladoslovencev in „ne šteli bi mu v zlo, da bi bil to storil kak mlad pristaš novodobne naše ecclesiae militantis, čegar duševno obzorje ne sega in ne sme segati preko mej škofovega dvorca ljubljanskega“) in odpustili bi mu že gledé na sedaj tudi v cerkev uvedeno teorijo „des beschränkten Unterthanenverstandes!“ Jojmene! Naprednikovi seveda ne poznajo in nečejo poznati samolastne in prostovoljne pokorščine do sv. cerkve! Najhuje dé pa Naprednikovim to, da se je drznil gospod poslanec „diskreditirati (o jè!) stranko, za katero stoji ogromna (!) večina slovenske inteligencije.“ Diskreditirati! No že mogoče! Stranka konfuzna ima pač povsod ogromen kredit! Menimo, da se ne motimo, če pravimo, da se je gospod poslanec to čitajoč izvestno veselo nasmehnil in vskliknil s slavnim komikom Girardijem: „Ich hab' noch nie so gelacht.“ Kar pa Naprednikova modrost sanja ob ogromni inteligenciji, svetujemo ji za danes, naj si dobro zapomni in zapiše za uho, da

„... και άρρονι πολλάνι δόξα

“Εσπετο και τιμής τις κακός ών έλαχεν.”

*) Mislimo, da čez duševno plitvost naših radikalnih zmešancev sega še vedno in tudi še malo dalje!

Občinska uprava ljubljanska.

(Iz meščanskih krogov.)

Bliža se konec leta in umestno je, da rečemo še katero, in sicer za letos zadnjo o vzorni mestni upravi, sicer bi se nam utegnulo očitati, da smo ali nedosledni, ali pa da je vse v najlepšem redu.

I. Zvišana plača.

V zadnjem članku o tem predmetu smo dokazali, kako nepravilno je občinski svet na predlog g. dr. viteza Bleiweisa „brevi manu,“ ne da bi stvar preje razpravljala v odseku, g. županu p. zv. plačo za 600 gld. Svetovali smo g. predlag. — naj pazljiveje čita razprave v dunajskem občinskem do-
ilec;

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, dne 18. decembra. (O slovenskih napisih.) Šetajoč po naši stolnici, po cestah in ulicah prijaznega našega mesta, smelo smemo

svetu, predno stopi s svojimi kopijami pred mestni zastop. Upamo, da ta opomin ne ostane brez vspeha v bodočnosti.

Naglašali smo dalje, da je občinski svet takrat v svoji seji takoj sprejel predlog za povišanje plače. Res ima občinski svet po § 23. občinskega reda za deželno stolno mesto, ki se glasi: „Župan prejema, dokler županuje opravilno službarino, katero določi občinski svet,“ pravico določiti službarino županovo, toda s tem še ni izrečeno, da bi se smel prezirati § 7. pravilnega reda, ki se glasi: „Samostojni nasveti, ki jih hočejo obč. svetovalci predložiti, morajo se praviloma še pred oznambo dnevnega reda, pismeno podati mestnemu županu, ter se na dnevni red prve prihodnje seje postavijo.“

Le izjemši se smejo nujni predlogi, ki ne stojé na dnevnem redu v pretres jemati, ako nadpolovična večina glasov pričujočih obč. svetovalcev takoodloči.“

Toda ne samo to! Predsedoval je pri tem zborovanju najstarejši član obč. sveta g. vitez Zitterer. Strmeti je moral vsakdo, ki ima o parlamentarnem poslovanju le nekoliko pojma, da se je tu postopalo naravnost proti določili § 60. obč. reda, kateri se glasi: „Občinskemu svetu predseduje župan ali kadar je on zadržan, podžupan, eventuelno (§ 56) po letih najstarejši član obč. sveta. Vsaka seja, pri kateri se ne ravna po tem, je neveljavna.“ Toraj je bil sklep gledé službarine župana neveljaven, in mi se moramo le čuditi tem patrijarhalnim razmeram v mestni hiši. Da bodo pa tudi čitatelji naši podučeni o § 56, ki govori o predsedništvu najstarejšega člana obč. sveta, podamo jim tu odlomek, ki se glasi: „V obeh zadnjih slučajih je, kadar sta zadržana župan kakor tudi podžupan, po letih najstarejši član obč. sveta upravičen in dolžan, sklicati obč. svet.“

V našem slučaju bi bil moral g. podžupan prevzeti predsedništvo, in še-le potem, ki bi bila službarina rešena, stopi § 29. obč. volilnega reda v veljavo ki slove: „Po končanih volitvah obč. sveta izvoliti je župana. K tej volitvi, katero je izvršiti pod predsedstvom po letih najstarejšega občinskega svetovalca itd.“ To bi vendar moralo biti znano tako odličnim in izvednim gospodom, ki so za ta predlog glasovali. Mi smo svoje dni priobčili ta sklep brez posebnega komentara dejali smo samo, bodočnost bo pokazala, ali g. župan res zasluži povišanje plače ali ne.

Naši čitatelji nas bodo še oprostili, če smo njih pozornost predolgo časa uporabljali, zdelo se nam je važno, zopet v spomin poklicati dogodek, ki jasno dokazuje samooblastvo in brezobzirnost radikalnih voditeljev na rotovžu.

2. Občinske seje.

Vsakdo nam bo priznal, da je tista uprava dobro vrejena, ki se vrši strogo po redu in pravilih, in kjer načelnik te uprave natančno izvršuje svojo dolžnost. Ali se pa to vrši tudi pri naši občinski upravi? Žal, da moramo reči: Ne! Že pri proračunu za leto 1891., ki se je pa obravnaval meseca marca 1891. l., omenil je občinski svetovalec g. dr. Gregorič, naj se uprava vrši po občinskem redu in posluje po pravilniku. Ali bi to morebiti škodovalo celi upravi? Mislimo da ne, red bi se vpeljal, in gotovo ne na škodo občini in davkoplačevalcem. Občinski svet bi moral imeti vsak prvi torek v mesecu svojo redno sejo; župan je redno ne skliče. On določuje sam, ne da bi koga vprašal, koliko mesecev ima mestni zastop počitnice. Čudno! V pravilniku ne čitamo ničesa o počitnicah in običaj gosp. župana ni merodajen. Gradiva pa se vedno nabere toliko, da ga je preveč za vsako sejo, vloge čakajo večkrat leto dnij na rešitev, kakor smo dné 5. t. m. čitali v tukajšnjem uradnem listu v „Poslanem“ zadruge ljubljanskih mesarjev, ki je gotovo med največjimi v Ljubljani in šteje v svoji sredi moze, ki plačujejo davka marsikateri tisočak. Značilno je to za naše razmere, da mora taka zadruga po javnih h opozarjati magistrat in njenega načelnika, naj Prvlogo, ki čaka rešitve že nad leto dni.

3. Mestna klavnica.

tem slučaju bi moralo govoriti klavnično ravnanje, katero pa že mesece in mesece

ni imelo nobene seje. Mogoče, da g. župan noče preveč obremeniti s poslom g. živinozdravnika P. Skaleta, ki tako požrtvovalno in vestno izvršuje svojo agitatorsko dolžnost, ali pa ima g. župan sam preveč posla. Neki uzrok mora biti, ki pa s časom pride še na dan.

Pač je opravičena zahteva, da g. župan stori svojo dolžnost ter vsak mesec skliče sejo klavničnega ravnateljstva, kakor je to določeno v regulativu mestne klavnice.

Ko bi se to redno zgodilo, ne bi se pripetilo, da se je oddaja dela kotla v prizidani mali klavnici tako zakasnila, da začetek meseca decembra t. l. kotli še niso stali, akoravno se je naglašala nujnost te naprave in važnost poletnega časa za izvrševanje tega dela. Celo poletje je bil čas za to delo, ali pozabil je g. župan, spal je stavbeni urad, in s tema vred vsa stvar. To se imenuje uzoren red.

Ker smo že pri mestni klavnici, nam pride nehoté neka druga stvar na misel, katero smo iz popolnoma avtentičnega vira izvedeli. Citateljem „Slov. Naroda“ je gotovo še v spominu „Poslano“ gosp. Pavla Skaleta z dné 30. maja t. l. Zaradi kuriozitet priobčimo našim čitateljem to „Poslano“, ki se glasi:

Poslano.

Slavno uredništvo „Slovenca“, tu.

V članku „Mestna uprava“, katerega duševni oče je očitvidno g. dr. Gregorič, in kateri je poln lažij, zvijač in nazadnje kot „mazilo“ še denuncijacij, mene napadate in javno denuncirate. Primoran sem torej tudi javno odgovoriti. Pravite, da sem jaz dobil kot plačilo za agitacije pri mestnih volitvah, da se mi bode stanovanje v klavnici razširilo. To je grda laž. Ali ni ravno g. dr. Gregorič še mesec dnij pred volitvami v seji klavničnega direktorija najbolj podpiral to razširjanje klavnice in stanovanj. Jaz sem že pred letom dni vložil na slavni mestni zastop prošnjo, da bi se mi stanovanje razširilo, ker v tacihi tesnih prostorih, kakor so sedaj v klavnici, mi ni mogoče stanovati z rodbino. Komisija, ki je že v jeseni bila v klavnici in pri kateri je bil tudi g. dr. Gregorič, je vse to ogledala in popolnoma pritrdila, istotako je bilo o sejah klavničnega ravnateljstva, katerega član je tudi dr. Gregorič, popolnoma priznalo, da je stanovanje res premajhno in da je potrebno, da se doziđa. Posebno se je povdarjalo, da, ako se bode administracijsko poslopje na jednom konci vzdignilo (in ne celo prvo nadstropje), bode lahko vratar, ki se ga misli nastaviti, tudi v poslopju stanoval, in ne bode treba posebnega zidanja, kar bi gotovo še več stalo.

Dalje pravite, da je moje stanovanje v klavnici vredno do 300 gld. — No, ako je tako stanovanje, katero je na samoti, zunaj mesta in obstoji iz 3 majhnih in tesnih sobic, da se človek v njih komaj obrne, vredno 300 gld. — potem mora stanovanje g. dr. Gregorič-a, ki je v mestu, v največji in živahni ulici, najmanj 1500 gld. biti vredno. Da me grdo denuncirate in pravite, da sem na dan volitve cel dopoludan stal na magistratu in agitoval ter tako svojo službo kot nadzornik mestne klavnice zanemarjal, Vam moram odgovoriti, da sem jaz bil na magistratu kot volilec, ker sem volil záse in za svojo mater, ki plačujeva nad 1000 gld. davka in da kot volilec in davkoplačevalec imam isto pravico — ali pa še večjo — na magistratu stati, kakor g. urednik Žitnik in pa g. dr. Gregorič.*)

Ako sem pa agitoval za svojega „šefa,“ katerega ste Vi in Vaša stranka grdo in nesramno napadali, sem si to-le v dolžnost štel, kar mi mora vsak treznomisleči človek pritrjevati, ker slab tak uradnik, ki dela ali agituje zoper svojega „šefa.“ Da bi pa jaz s tem kdaj svojo službo zanemarjal, to je grdo in nesramno ovajanje, tacihi denuncijacij se prav nič ne bojim, ker v tem imam popolnoma mirno in čisto vest, da sem preverjen, da, ako bi sam g. Kalan bil za župana, bi mi ne mogel dati prav nobenega ukora.

Pavel Skale.

To „Poslano“ je pravi odevit naših občinskih razmer. Vsak nepristransko misleč človek strmel je nad to aroganco g. Skaleta, in pričakovali smo, da mu bo g. dr. Gregorič primerno odgovoril in mu stališče javno razjasnil.

*) Jako fino! g. Skale naj blagovoli vzeti na znanje, da naš vrednik do tekočega tedna ni čital njegovega duhovitega zagovora, ker je bil isti čas več tednov odsoten iz Ljubljane, sicer bi se mu bil tedaj pismeno zahvalil na njegovi uljudni pozornosti, da je naš vrednik bil na magistratu kot volilec II. razreda in se le toliko časa mudil, da je oddal svoj glas.

Op. ured.

Toda g. dr. Gregorič je plemenito celo stvar zmatral kot zadevo občinskega sveta, ter ni hotel na škodo narodni stvari prati umazanega perila po javnih listih, sosebno ne, ker je bil g. župan vpleten v to stvar. Izročil je prošnjo za disciplinarno preiskavo zoper g. Skaleta na občinski svet, ker se je čutil javno žaljenega od občinskega uradnika kot občinski svetovalec in član ravnateljstva klavnice. Ali namesto da bi bil g. župan vse storil, da se ta kočljiva zadeva kakor hitro mogoče reši, in skrbel, da dobi uradnik, ki je tudi svoj delokrog z javno agitacijo prekorajčil, zasluženi ukor, spi cela stvar spanje pravičnega, ali se pa merodajni krogi ne upajo na dan.

Ne bomo došli; akotrdimo zadnje, kajti ko bi bilo mogoče, g. dr. Gregoriču kako zasoliti, storili bi to že davno. Ker pa tega ni mogoče, in bi g. župan moral javno priznati, da se ima deloma g. občinskemu uradniku zahvaliti za svoj mandat in posredno tudi za županstvo, hočejo rajši celo stvar zavleči „ad calendas graecas“, kakor je že pri nas običajno.

Ko smo svoje dni v našem listu ta dogodek zabeležili, odložili smo daljšo razpravo, v nadi, da bo g. župan že storil svojo dolžnost, in da ne dobé naši nasprotniki novega orožja v svoje roke zoper narodno upravo. Toda varali smo se, in naša dolžnost nam velevala, ker g. dr. Gregorič noče interpelovati v javni seji, da mi zopet to stvar spravimo na dan in javno pozivljemo g. župana, da tu stori svojo dolžnost in vlogo reši, bodisi tako ali tako, potem bomo že tudi mi povedali svoje mnenje.

V pojasnilo „Poslanega“ moramo navesti svojim čitateljem nekaj fakt, kolikor nam jih je bilo mogoče poizvedeti, ki jasno pojasnjujejo, kako se pri nas poroča in posvetuje.

V sejah klavničnega ravnateljstva se je v resnici razgovarjalo o razširjenju male klavnice in administrativnega poslopja, in sklenilo se je tudi o tem smislu. Ali sklepalo se je le o principu, ker g. župan ni dal nobenemu dotičnega referata, kar stvar najbolj pojasnjuje. Še le v prihodnji seji, katera pa ni bila sklepna, oddal je g. župan referat, kakor smo poizvedeli, g. dr. Gregoriču, in ta je zahteval, da se cela stvar temeljito reši; dotičnih aktov, v prvi vrsti pa vlog g. mestnega živinozdravnika, pa naposled ni bilo nikjer najti. Še le potem je izšel neko vlogo g. Skale in jo izročil g. poročevalcu.

Nadalje je zahteval g. dr. Gregorič ogled na lieu mesta, katerega do sedaj o tej zadevi ni bilo, in da se povabijo trije mesarski izvedenci, kateri bi svoje mnenje in pomisleke gledé razširjenja male klavnice izrazili.

Stvar ni šla naprej, in še le 13. maja t. l., to je, dva dni pred dotično sejo, vršil se je ogled na lieu mesta.

Gosp. komisar Tome povabil je gosp. načelnika mesarske zadruge in še dva druga izvedence, ter vse tri člane klavničnega ravnateljstva. Ali je bil tudi gosp. župan vabljen k ogledu, ali ne, tega ne vémo, prišel ni k ogledu. Gg. dr. vitez Bleiweis in pa dr. Gregorič, oba člana klavničnega ravnateljstva, izjavila sta se soglasno, da se naj samo mala klavnica razširi, administracijsko poslopje pa za sedaj ostane tako, in da se naj v tem smislu poroča občinskemu svetu. V dokaz temu je zapisnik ogleda in lastnoročni podpis obeh navzočih članov klavničnega ravnateljstva.

Ogled je bil javen, ker so bili tudi izvedenci navzoči, in ta stvar se je preje in pozneje tudi javno razpravljala, da se namreč ne sme na občinske troške (3000 gld.) ustreči želji jednega uradnika, ker njegovo stanovanje je njegovi uradniški stopnji popolnoma primerno, sosebno ker ima drugi mestni živinozdravnik manjše stanovanje in je z njim zadovoljen. Ali kaj se zgodi? Prvotni poročevalec g. dr. Gregorič prosil je g. podžupana, ki je dotično vabilo obč. seje podpisal, ker on ne more priti k seji, da naj blagovoli predložiti poročilo obč. svetu, kar se je že večkrat zgodilo, če je bil poročevalec zadržan priti k seji. Gospod podžupan naprosil je g. dr. viteza Bleiweisa in ta je vrgel prvotni referat, ki je bil v smislu tudi njegovega sklepa z dné 13. maja izdelan, na stran, in ker ni bil navzoč priča ogleda, g. dr. Gregorič, poročal je nasprotno svoji besedi ter ustregel velezaslužnemu gosp. Pavlu Skale-tu, in obč. svet je tudi v tem smislu sklenil, meneč, da ima pred seboj poročilo klavničnega rav-

mateljstva. Izgovarjali so se potem, da dotični ogled je bil le informativen, ne pa odločilen, ker gospod župan ni bil pri ogledu.

Kolikor je pa nam znano, ni zahteval g. dr. Gregorič informativnega ogleda, nego ogled klavničnega ravnateljstva, da se končno o tej zadevi sklepa, in tega mnenja je moral biti tudi g. dr. vitez Bleiweis, ki je z lastnoročnim podpisom potrdil sklepe ogleda gledé poročila na obč. svet. Ako je bila seja nepravilno sklicana, ker ni bil g. župan navzoč, je to krivda sklicevalcova, ne pa ravnateljstva, in ta napaka bi se morala popraviti. Da bi se stvar mogla odložiti do prihodnje seje, ker ni bila tako nujna, (izjemši morebiti gledé stanovanja g. Skaleta), dokazuje poprej omenjeni faktum, da še dosedaj niso dela v mali klavnici izvršena in to na škodo mesarskega obrta.

Kdor se poda v javnost, mora tudi s tem računati, da vzbudi javno kritiko, katera ga morebiti ne prijemlje ravno z rokavicami. Posebno velja ta stavek v politiki, kjer je razburjenost veliko večja in kjer se ostro opazuje vsak čin nasprotnikov. Da nastanejo včasih neprijetni nasledki za dotičnega politika, kateri tangirajo ne le njegovo osebo, nego tudi njegov delokrog, je umevno. Baš zaradi tega občina ne priznava svojim uradnikom pasivne volilne pravice, in merodajni nepristranski krogi ne vidijo radi, ako se občinski uradnik preveč vtika v politiko in se volilnih bojov in volilnih agitacij udeležuje; kajti tako delovanje se ne strinja z delokrogom občinskega uradnika, ki ima z raznimi strankami občevati in bi ga lahko oviralo in motilo pri njegovem nepristranskem delovanju. Kakor se ne sme kratiti njegova osebna volilna prostost, tako se mora strogo zabraniti vsaka pristranska agitacija uradnikova, sosebno ako se ta opira celó na njegov uradniški delokrog, če ravno on agitira za svojega „šefa“.

„Poslano“ g. Pavla Skale-ta, mestnega živinozdravnika, v katerem se zagaja v občinskega svetovalca in člana klavničnega ravnateljstva, gosp. dr. Gregorič-a, je tolika netaktnost, da se čudimo, kako da je vredništvo „Slov. Naroda“ hotelo to „Poslano“ sprejeti v svoje varstvo, sosebno ako čitamo končni odstavek „o dolžnosti občinskega uradnika, agitirati za svojega šefa“.

V naše veliko zadoščenje nam je podal naivni in neprevidni gosp. živinozdravnik javne dokaze za naše vedne trditve „o diktaturi in o strankarskem postopanju“ naše občinske uprave. Ako uradnik občine sam javno pripozna, da si šteje v svojo dolžnost, agitirati za svojega šefa, in da bi bil slab uradnik, ko bi tega ne storil, ni li s tem dokazano, da so naši uradniki na premi poti do „byzantinizma“. G. Skale, kje ste pa takrat svoje misli imeli, ko ste te besede pisali? Ali si niste mogli misliti, ker k temu ni treba tolike bistroumnosti, kake posledice lahko iz Vašega priznanja nastanejo? Kaj pa poreče k temu Vaš „šef“, g. župan? Ali se ne bo svet čudil temu? Kdo Vam je pa to povedal, da je dolžnost uradnikova, agitirati za svojega šefa? Kolikor nam je do sedaj običaj pri uradih znan, ni o tej dolžnosti v nobenem dekretu govora, in preverjeni smo, da tudi v Vašem ne. Vaša dolžnost je, klavnico nadzorovati in klavničnemu ravnateljstvu predlagati. Če se ravno hočete mešati v politiko in biti gladek uradnik, ste tudi opravičeni, ako volite svojega „šefa“. Zaradi tega Vam pa ni treba stati celi dopoldne vse tri volilne dni na rotovžu in se bratovsko družiti z „generalštabom“ „Slov. društva“. Če ste bili kot volilec, torej volite, potem pa pustite agitacijo ter skrbite, da ne bo celo dopoldne klavnica brez nadzornika. Gg. mesarji že sami vedó pot v volilno dvorano in Vas potrebujejo morebiti bolj v klavnici za pojasnila, ko pa na rotovžu.

Odločno moramo pa ugovarjati od Vas navedeni dolžnosti, agitirati za svojega „šefa“ ter opozorimo tu javno g. župana, da Vam on kot šef magistratnih uradov stališče pojasni. Žalostno vlogo bi naši gg. občinski uradniki igrali, ko bi bila njih dolžnost, agitirati danes za tega, jutri za onega „šefa“, in ne bi se drugače razločevali od plačanih agitatorjev, nego da jih plačuje v tem slučaju občina. Davkoplačevalci se bodo pa lepo zahvalili za take uradnike, katerih dolžnost je „agitirati za svojega šefa“, ne pa edino le izvrševati dolžnosti kot uradnik v korist občine.

Ta izjava pa pové mnogo in dokazuje v polnej meri vse to, kar smo mi v zadnjem času pisali. V kakem razmerju je tedaj uradnik proti svojemu šefu? Ta mu je gotovo hvala dolžan za to točno izvrševanje njegovih uradnih dolžnostij (?) in ako se temu uradniku včasih bolje godi, ni li občinstvo opravičeno, ako to smatra za nekako kompenzacijo in plačilo vestnega izvrševanja njegovih uradnih dolžnostij. In ni li uradnik popolnoma opravičen v slučaju, ako se mu ne ugodí, kazati na svoje zasluge? Globoko brezno zija pred nami, ako pomislimo, kam da pelje taki „byzantinizem“ in tožnim srcem gledamo v bodočnost bele naše Ljubljane, katera bo le takrat uspevala, ako je ne vodi diktatorstvo, sebičnost itd.

Če se bomo pa ravnali po receptu gosp. Skaleta, ki gotovo ni izpolnjeval svojih uradniških agitacijskih dolžnostij brez vednosti svojega šefa, se bo pri nas kmalu ravnalo po znanem latinskem pregovoru: „Ubi bene ibi patria“. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. decembra.

(Presvetli cesar) je okrajnemu šolskemu svetu v Dolu na Kranjskem daroval 200 goldinarjev za novo šolo.

(Sožalje) povodom smrti nadvojvode Sigismunda so včeraj dopoldne izrazile deputacije kranjskega deželnega odbora, ljubljanskega mestnega zastopa, trgovske in obrtniške zbornice in kmetijske družbe pri dež. predsedništvu s prošnjo, da je naznaní na najvišjem mestu.

(„Slovenski Narod“ pred sodiščem.) Nedavno smo poročali, da „Slov. Narod“, ki je v uvodnem članku „Škof Missia in učitelj Okorn“ dné 19. okt. in v notici mej domačimi stvarmi dné 22. oktobra tek. leta trosil vedoma laži mej svet, ni hotel sprejeti poplačnoma stvarnih popravkov g. učitelja Okorna, da je slednji vsled tega tožil odgovornega vrednika „Slov. Naroda“, g. Josipa Nollí-ja, katerega pa je mestno delegovano okrajno sodišče v Ljubljani pri glavni razpravi dné 27. novembra t. l. zatožbe oprostilo. Zoper to razsodbo vložil je zastopnik obtožiteljev priziv, o katerem se je včeraj vršila razprava pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani pod predsedništvom gospoda deželno-sodniškega predsednika g. Kočevarja. Zastopnik obtožitelja, g. dr. Franc Papež, pobijal je razloge prvega sodnika kot ničeve in pravopomotne in deželno sodišče ugodilo je popolnoma obtožiteljevemu prizivu, obsodilo vrednika g. Jos Nollí-ja na denarno kazen 5 glđ. in povračilo vseh stroškov ter odredilo, da mora „Slov. Narod“ dotična popravka najpozneje v svoji današnji številki priobčiti, in če se list ustavi, kar je storil v včerajšnji številki. S tem je končana afera, ki je zopet jedenkrat dala priložnost videti časnikarsko poštenost radikalnega dnevnika v najlepšem svitu!

(Neveselo znamenje.) Včerajšnja „N. Fr. Presse“ je objavila naslednjo vest: „Potreba, da se pojasni politični položaj, je dala povod grofu Taaffeju, da se prične dogovarjati z voditeljema združene nemške levice dr. pl. Plenerjem in baronom Chlúmeckim. Vspéh teh dogovorov je, da je grof Taaffe levičarskima voditeljema naznanil svoj namen, da bode cesarju predlagal imenovanje jednega člana združene levice ministrom brez portfelja.“ — „Presse“ potrjuje to vest, ki pa je za nas neveselo znamenje.

(Dolenjski železnici.) Pogodbe med trgovskim ministerstvom, vrhovnim nadzorništvom avstrijskih državnih železnic in konsorcijem dolenjskih železnic so že podpisane. Koncesionarja sta knez Karol Auersperg in baron Schwegel. Delo se prične na pomlad.

(Državni zbor) je imel v četrtek zvečer zadnjo sejo pred Božičem; snide se zopet dné 8. januarja.

(Umrli) je včeraj zjutraj na Dunaju g. Edvard Egger, c. kr. finančni nadkomisar, rojen Ljubljancu, 49 let star. — Včeraj dopoldne je tukaj nenadoma umrl gosp. A. Gerstenmayer, c. kr. poštni kontrolor. — Včeraj popoldne pa je umrla v Slonovih ulicah znana gospa Marija Perles roj. Kopinšek, v 70. letu svoje starosti.

(Blagoslovljenje ljubljanskega pokopališča.) Vsled samomora, ki je bil izvršen na blagoslovljenih tleh, bilo je pokopališče oskrunjeno. Danes ob

8. uri zjutraj je preč. g. stolni župnik in kanonik J. Flis po cerkvenem obredniku vnoči blagoslovil pokopališče.

(Klub amaterjev-fotografov) ima v ponedeljek dné 21. decembra ob 7½ uri zvečer svojo mesečno sejo v bralni sobi kranjskega deželnega muzeja! Gostje dobro došli!

(Ljubljansko gasilno društvo) bode dné 26. t. m. praznovalo svojo božičnico v kazinski restavraciji s sodelovanjem godbe domačega pešpolka. Božičnica je edina slavnost namenjena udom gasilnega društva in njihovim rodominam, kajti med letom se zbirajo le tedaj, kedar jih kliče glas na pomoč proti ognju, ali pa k vajam. Božičnica pa ima tudi namen, da bolniška blagajnica gasilnega društva dobi potrebno podporo. V teku 22 let se je mnogo članov tako postaralo ali pa jih nadlegujejo bolezni, da morajo iskati pomoči. In kje naj v prvi vrsti iščejo podpore, ako ne pri bolniški blagajnici, ker so v boljših letih zastavili svoje moči za blagor svojega bližnjega. Blagajnica pa že težko zmaguje svoje troške, ker se vedno množi število bolnikov. Zato prosi poveljništvo gasilnega društva vse ljubljanske kroge, naj se spomnijo društva z darovi v denarju ali pa dobitki za šaljivo loterijo, katere sprejemajo gg. Doberlet, A. C. Ahčín, Fr. Šantel in Jos. Gerber. Občinstvo naj uvažá trudopolno delovanje gasilnega društva in se ga spomni pri tej priliki. Božičnica se začne ob 6. uri zvečer, ustopnina je 30 kr.

(Slovenski odvetnik v Celovcu.) Iz Celovca se nam piše: Od več strani poročalo se je v zadnjem času, da se namerava v Celovcu v kratkem naseliti kak slovenski odvetnik iz Celja. Z velikim veseljem sprejela se je ta vest v tukajšnjih rodoljubnih krogih, kajti treba je le količjak poznati naše narodne razmere, da se vé, kako nujno potrebujemo tu narodnega odvetnika. Bilo je že dosti slučajev, ko nobeden tukajšnjih „liberalnih“ odvetnikov ni hotel prevzeti slovenske pravde, boječ se, da se s tem za vselej zameri vladajoči nemčursko-liberalni klik in so morali dotičniki iskati si na svojo veliko škodo pomoči v drugih krajih. Slovenski odvetnik pa lahko neizmerno mnogo koristi slovensko-narodni stvari na Koroškem. Imel bode iz početka sicer težko stališče, ker nemško-liberalna stranka plane na vsakega, kdor se ji slepo ne uklanja. Toda z odločnostjo in krepko voljo dalo se bode vse premagati in vsak slovenski odvetnik sme biti uverjen, da bode pri vseh koroških domoljubih našel najkrepkejšo podporo in dobil i dosti klientov, da le z ljudstvom stopi v ožjo dotiko in mu ustreže, kolikor mogoče po ceni.

(Občinske volitve na Koroškem.) Poroča se nam: C. kr. deželna vlada v Celovcu zavrgla je priziv slovenskih volilcev na Žih poljah, ki so ugovarjali krivicam in nepostavnostim, katere so se vršile pri tamošnji občinski volitvi. — Nasprotniki so baje vložili prizive zoper občinske volitve v Kotmari Vasi in Libučah, kjer je zmagala na povsem pošten način slovensko-katoliška stranka. Nemčurski laži-liberalci tega ne morejo razumeti, da so jim Slovenci v omenjenih občinah izvili vaje iz rok, zato si pa skušajo pripomoči s prizivi, kar jim pa utegne težko kaj pomagati. — V Krivi Vrbi ob Vrbskem jezeru priborila si je slovensko-katoliška stranka odločno večino v občinskem zastopu. Slava! — V Svečah ostalo je razmerje med strankama, kakor sem že poročal, staro, t. j. 7 občinskih odbornikov je slovensko-narodnih, 5 pa nemčursko-liberalnih, t. j. pristašev znanega fužinskega paše Tobeitza. Po nezaslišanem pritisku na vse, kar je količjak odvisno od fužin ter s pomočjo odvisnih fužinskih uradnikov in učiteljev, ki so do zadnjega brusili péte, da bi lovili volilce na svojo stran, posrečilo se je Tobeitzu spraviti pet svojih v občinski odbor. Koliko se postopanje, kakor ga ob vsaki volitvi rabi vodja Tobeitz, vjema s postavo, ki velevala prosto volitev, nam je pa nerazumljivo. Da bi kje kak Slovenec storil le polovico tega, kar stori Tobeitz, kak vik in krik nastal bi v vsem Izraelu!

(Slovensko gledališče.) Jutri se bode predstavljal igrokaz v petih dejanjih „Ubožan plemič“. Spisal Octav Feuillet.

(Povesti) slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo. — Zbral in vredil Andrej Kalan, vrednik „Domoljuba“. — Ponatis iz „Domoljuba“. II. zv. Cena 20 kr. — Založba „Tiskovnega društva“. — Tisk „Katol. Tiskarne“. — Pričujoči drugi zvezek prinaša štirinajst kratkih in mičnih povestí in dogodb z nastopnimi naslovi: 1. Terno; 2. Morilec; 3. Blagor usmiljenim; 4. Blanka; 5. Črna Vida.

6. Beli cvetovi; 7. Podoba preblazene Device; 8. Bogatajeva hči; 9. Čuden gost; 10. Junak; 11. Poštenost velja; 12. Življenje in praznik; 13. Najlepši biser; 14. Kukujski zdravnik. — Kakor je prvi zvezek, katerega je le še nekoliko izvodov, ugajal slovenskemu občinstvu, tako se nadajamo, da bo čitateljem po godu drugi zvezek, katerega priporočamo vzlasti kot berilo za priprosti narod.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslala z Vrh-nike narodna družba 8 gld., ki so bili nabrani ob slovesu prijateljevem. Živeli prijatelji družbe!

(Izgubil) se je dne 16. t. m. 78letni Anton Grabovec, ki je stanoval na Trnovskem pristanu št. 8. Zjutraj zgodaj je zapustil le za silo oblečen svoje stanovanje ter odšel. Od tedaj ni za njim nobenega sledu. Slutijo, da se je kje ponesrečil, ker se mu je že dlje časa mešalo v glavi in je bil zaradi tega nedavno v tukajšnji bolnišnici.

(Pri občinski volitvi) v Prevojah je bil, kakor se nam poroča, izvoljen županom Josip Rak iz Prevoj, svetovalec Jurij Škofic iz Št. Vida in Josip Kveder iz Prevoj.

(Slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“) priredi dne 31. t. m. „Silvestrov veselico“ v spodnjih prostorih čitalnične restavracije. Program, katerega priobčimo pozneje, obeta biti zanimiv. Razven godbe, petja in komičnih prizorov sodelujeta še iz posebne prijaznosti do društva gospodična Nigrinova in gospod Meden. — Dne 6. januarja pr. l. pa je redni občni zbor v steklenem salonu pri „Ferlineu“.

(Z Dunaja) se nam piše: Dne 17. t. m. zvečer ob 6. uri se je v cerkvi sv. Šv. Štefana ustrčil neki Schuster, knjigar s Saksonskega. Pri njem so našli listek, na katerem je zapisal, da so ga dol-govi, nesrečna ljubezen in domotožnost tirali v smrt. Tudi sad brezverske omike, ki niti ne loči cerkve od konjskega hleva. Nadškof dr. Angerer je še isti večer onečasteno cerkev zopet posvetil. — Tudi na Dunaju se oglašča hrpa in pobira posebno stare ljudi. Človeka se loti nahod in v grlu čuti nekako sušo; če se v tem stanju prehladi, pritisne pljuč-nica in smrt je neizogibna.

(Osebnost) Naš rojak c. in kr. podkonzul Alojzij Pogačar se je v četrtek odpeljal z Dunaja na svoje mesto v Batumu.

(Nesreče.) Iz Celovca se nam poroča: Na stra-šen način se tu množé samomori, umori, razne druge nesreče, itd. Poleg Podkloštra obesil se je začetkom tega meseca v svojem hlevu neki kmet. — Malo prej oropali in ubili so poleg Celovca nekega de-lavca iz Bistrice, ki je prej delal v tamošnjih fužinah, a tam izstopil in šel iskat dela v Celovec. — Podkrušom našli so minoli ponedeljek ubitega nekega moža. — Neznan mož utonil je v Glini pri Celovcu. — Že ob vseh svetnikih ponesrečil se je pri Kruskem gradu v Glini neki pijan blapec. Truplo našli so pa v vodi še le minuli teden. — Dne 16. t. m. prijeli so nekega črevljarja iz Šmartna ob Celovcu, ker je bil na sumu, da je umoril in oropal tistega delavca iz Bistrice. Črevljar pa je zbežal izpred sodnika, in predno so ga še zasačili policaji, prebodel si je na trgu prsi. Zdaj leži v bolnišnici. —

(Duhovne vaje) za možé se vrše v Celovcu od dne 12. do 20. t. m. Vsak dan je zvečer pro-poved in blagoslov v semeniški kapeli. Vodi jih č. g. o. H. Ache, S. J., izboren govornik. Teh vaj udeležuje se okoli 50 uradnikov in drugih odlič-nejših gospodov.

Telegrami.

Dunaj, 18. decembra. V carinskem odseku je izjavil poslanec Šuklje, da Slo-venci pritrdijo vnanji politiki zadnjih deset let in trodržavni zvezi, ker v njej vidijo za-gotovilo evropskega miru. Trgovske pogodbe pa utegnejo še utrditi to mirovno zvezo. V večerni seji je odsek sprejel pogodbo z Nemčijo, Belgijo in Švico s 25 proti 3 gla-sovom, pogodbo z Italijo z 22 proti 6 gla-sovom. Poročevalec bode dr. Hallwich. Na-čelnik baron Schwegel se je zahvalil odseku in ministrom z željo, naj bi bile pogodbe trdna mirovna podlaga.

Dunaj, 19. decembra. Knez Schönburg je v gospodski zbornici nasvetoval, naj se takoj izvoli 15 članov v odsek, ki naj se posvetuje o trgovskih pogodbah, katere so velikega političnega in zgodovinskega po-mena.

Dunaj, 19. decembra. Nadvojvoda Er-nest je po noči nekoliko spal; stanje še po-

voljno. — Predsednik gospodske zbornice je naznanil zahvalo cesarjevo in Rainerjevo po-vodom smrti nadvojvode Henrika.

Dunaj, 19. decembra. „Presse“, „Frem-denblatt“, „N. Freie Presse“ in „Deutsche Ztg.“ pišejo soglasno, da vstop jednega le-vičarja v ministerstvo kot minister brez port-felja ne pomeni že levičarske vlade, na to ne misli ne vlada ne levica, zato pa tudi ne stopi v kabinet levičarski vodja Plener. Taafejeva vlada ostane nad strankami, toda s sodelovanjem vseh zmernih elementov, v v prvi vrsti treh velikih strank. „Vaterland“ omeni, da smer vladne politike ostane stara po vladnem programu.

Praga, 19. decembra. Kakor pišejo staro-češki listi, je parlamentarna komisija mlado-češkega kluba poslancu Gregru izrazila ne-zadovoljstvo zaradi njegovega zadnjega go-vora.

Budimpešta, 19. decembra. Državni zbor je pričel posvetovanje o trgovinskih po-godbah. Poročevalec je Aleksej Perlaky. Prvi govornik Gaal od zmerne opozicije se sicer povsem ne strinja s pogodbami, vendar bode glasoval zanje.

Berolin, 18. decembra. Danes so bile v državnem zboru sprejete trgovske pogodbe; tem povodom je cesar Caprivija imenoval grofom.

Tuji.

17. decembra.

Pri **Malču**: pl. Steigowski, zasebnica; Rans, Scholz, Mendel, trgovci, z Dunaja. — Poche, stavbeni podjetnik, iz Trsta. — Hahn, dež. sodišča svetnik, iz Celovca. — Hoffman, graščak, iz Brna. — Heile z Bavorskega. — Božič iz Prage. — Julija Juliani, zasebnica, iz Vipave. — Muximovitch, tr-govec, iz Zagreba.

Pri **bavarskem dvoru**: Hrovatin iz Škofje Loke. — Lustik in Strukel iz Begunj

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
opazovanja		barometra v mm	termometra po Celsiusu			
17. u. zjut.	738.7	-2.0	m. vzh.	jasno		
18. u. pop.	738.4	0.0	"	del. jasno		0.00
9. u. zveč.	740.9	-1.8	"			
Srednja temperatura -1.3°, za 0.6° pod normalom						

Poslano „Novicam.“

V tukajšnjih „Novicah“, katere bajé hočejo za-stopati tudi obrtniške koristi, kakor kaže napis na čelu vsake številke, se je dne 11. t. m. prav po ne-potrebem nekdo razkoračil nad spomenico podpi-sanega društva, katero je poslalo sl. deželnemu od-boru, naj bi ustavil vsa tista dela v prisilni delal-nici, ki škodujejo ljubljanskim malim obrtnikom.

Sotrudnik „Novic“ se prav mogočno zadira, da bode deželni zbor povedal, kaj je resnica in pra-vica. Tu naj vzame na znanje, da se je spomenica odposlala sl. deželnemu odboru in ne zboru. Dalje čenčá, da je dotična spomenica naravnost nasprotna katoliškim in posebno kranjskim inte-resom ter vpraša v svoji najvnosti: „Kako naj omenjeni zavod dosega svoj lepi katoliški smoter, namreč poboljševati lenuharske delavce, ako se jim prepové delati itd.“ To zavijanje neznanega pisača ni le smešno, temveč naravnost perfidno. Kdo pa zahteva, naj bi prisiljenec po leti le v senci, po zimi pa za pečjo lenobo pasli? Ljubljanski obrtniki le to želé, naj bi se kaznjenci porabili za dela, s katerimi bi ne škodili toliko tukajšnjim obrtnikom. Mi gotovo tako dobro, kakor sotrudniki „Novic“, vemo, kaj uči katoliška vera vsacega človeka, zato z vso odločnostjo zavračamo njihove nauke, katerih ne potrebujemo. Mi nikdar nismo trdili in ne bomo, naj so prisiljenec brez dela, kajti vsakdo mora de-lati po svojem stanu, kdor hoče živeti. In ravno postopači, ki Bogu kradejo dan, naj se z vso stro-gostjo silijo, da delajo. To izvršujejo naj taka dela, oziroma obrte, ali pa v tisti meri, da ne bodo de-lali škode poštemim rokodelcem, ki se morajo bo-riti za svoj obstanek in plačevati tudi za lenuhe v prisilni delavnici.

Božična razstava,

prekrasne novosti

v lesnih rezbarijah vsake vrste za vsaki salon pripravne. Največja izber kaset za nakit in rokovice z muziko in brez nje, pripravnih za darila.

F. Stampfel v Ljubljani,

Šelenburgove ulice št. 4.

(Kočevska domača obrt.)

(1508) 5-1

Krono pa si je postavil na zmedeno glavo pi-sec „Novic“, trdeč, da si „sosedne dežele, kjer imajo možje možgane za račune, ne upajo podstopiti se zidanja enakega zavoda in rajši plačujejo za svoje ljudi Kranjcem, če tudi neradi.“ Nemeč bi rekel: „Der blödeste Unsinn!“ Ali misli on, da bi sosodne dežele, kjer imajo možje možgane, ne zidale same prisilnih delavnic, ko bi se zanje toliko ogra-vale, kakor on, ali pa živi v domišljiji, da je on edini Kranjec, ki ima možgane, vsi drugi pa reza-nico v glavi?

Konečno opozarjamo „Novičarja“, naj pazljivo prečita brošuro „Delo v prisilni delavnici kranjski“, katero je pred nekaterimi leti spisal sedanji deželni poslanec, mestni odbornik in podpredsednik kranjske trgovske in obrtniške zbornice, g. Anton Klein. V tej brošuri je prav živo popisano, česa se nam je bati od deželne prisilne delavnice, če se bode vedno razširjala. Zakaj pa se „Novičar“ že takrat ni oglašil. Pozivljamo ga, naj nam pové one vire žalostnega in obupnega stanja rokodelcev, o katerih se mu sanja. Pokazal je le s svojim spisom, da sodi slepec o barvah in da niti pojma nema o stanju obrtnikov in rokodelcev. Zato mu svetujemo, naj jednake stvari pusti na miru in naj ne seje vetra, da ne bo učeal toče.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1891.

Odbor konservativnega obrtnega društva.

Krepkega, zdravega, 15 let starega dečka vsprejemem za

strojarskega učenca.

Natančneje pové Matevž Završnik, strojar, v Cirknici pri Rakeku. (1507) 2-1

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči ni-kakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(1363) 29 zobozdravnik (7) pri Hradekega mostu I. nadstr.

Primera št. 7

(nikaka tontina): (1499) 3-2

Polica guvernerja države Novi York.

Leta 1850. zavaroval se je Mr. Lucius Robinson, o svojem času guverner Novega Yorka, na življenje pri

„THE MUTUAL“

največja in najbogatejša zavarovalnica na svetu.

Osnovana na goli mejsobojnosti.

Garancijski zaklad:

367³/₄ milijonov goldinarjev a. v.

Skoro 70 milijonov goldinarjev več, kakor vsaka druga zavarovalnica.

Tedanja starost: 31 let. Zavarovalna vsota: 5000 dolarjev.

Letna premija: 155¹/₂ dolarja.

Ko je Mr. Robinson pred kratkim umrl, dobili so njegovi dediči vsled priklapljenih deležev od dobička namestu 5000 dolarjev 14.453 dolarjev, ali skoro trikrat toliko, ko-likor je bila prvotno zavarovana vsota.

Ta polica ni bila nikaka popolna tontina — katere rezultat objavlja sedaj neko drugo ameriško društvo — in izguba vseh premij, v slučaju, da se je ustavilo plačevanje, je bilo izključeno.

Generalno ravnanje za Avstrijo:

Dunaj, I. Lobkowitzplatz 1.

Glavni zastopnik za Kranjsko:

ALOJZIJ LENČEK

v Ljubljani, na Sv. Jakoba trgu.

Božično darilo.

Sv. Alojzij Gonzaga

ali (1482) 30-15

devetdnevna, oziroma šestnedelna pobožnost v spomin blažene smrti sv. Alojzija.

Spisal Jan. Smrekar, katehet ljudskih šol v Ljubljani.

Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Št. 23.274. **Vabilo.** (1494) 3-3

Ze mnogo let oproščajo se blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob ob godovih s tem, da si jemljó oprostne listke na korist ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja si mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da sta **razpečavanje oprostnih listkov** tudi letos drage volje prevzela gospoda trgovca **Karol Karinger** na Mestnem trgu šte. 8 in **Albert Schäffer** na Kongresnem trgu šte. 7.

Vrhu tega bodo v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta mestni uradni sluge kakor poslednja leta tudi letos raznašali oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor do sedaj položiti **petdeset krajcarjev** in na vpisni pólí poleg imena pristaviti število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisnim pošiljstvom bodi pridejana razložna adresa.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane, dne 3. decembra 1891.

Leto ustanovljenja 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.
Častna in prizn. diploma Dunaj 1873.

Insam & Prinoth

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko, priporočata se za

cerkvena dela

od lesa, kakor:

oltarje, lece, spovednice, krstne mecenice, križeva pota, podobe svetnikov, Kristuse, podobe za jasilce itd. po najnižjih cenah.

☛ Ceniki zastonj in franko. (1394) 4-3

Vsak slovenski gospodar,

ki se ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu dopólje **prvo številko brezplačno**, in iz katere more izprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (45)

Nič več kašlja!

Staro in preizkušeno domače zdravilo so pristni

Oskarja Tietze-ja čebulni bonboni,

ki nena- doma hitro pomagajo proti kašlju, hripavosti, zasliženju itd. Le posebna sestava mojih bonbonov je že porok za uspeh. Paziti je treba natančno na ime **Oskar Tietze** in na „čebulno znamko“, ker so tudi posnetki, ki pa so brez vrednosti in celo škodljivi.

☛ V zveznjah à 20 in 40 kr. ☛

Glavna zaloga: Lekarnar F. Križan, Kromeriz. — Zaloga v Ljubljani: Lekarnar Ub. pl. Trnkóczy, lekarnar L. Grečel, dalje na Kranjskem v mnogih lekarnah, prodajalnicah itd. (1399) 20-5

Cenilniki zastonj in franko.

Največja zaloga šivalnih strojev **JAN. JAX**, (1410) **LJUBLJANA**, Najnižje cene. Ugodni vplačilni obroki se (1410) dovoljujejo. (30-27) Zamenjuje stare stroje. Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Sv. Nikolaja in Božina darila.

Moderce za slabo vzraščene šolarice. Stefanije moderci. Robce iz ženilije in čepice (avbice)

v zalogi pri (1474) 2-2

M. PODKRAJŠEK, Špitalske ulice.

Križevi pot

z okvirom vred 90 cm. visok, popolnoma izgotovljen, je za nizko ceno ☛ **65 goldinarjev** ☛ na prodaj pri **Fr. Tomanu**, podobarju in pozlatařu v Ljubljani na sv. Petra cesti št. 4. (1496) 6-5

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom!

Usojam si opozoriti **velečast. duhovščino** in **sl. cerkvena predstojništva**, kakor tudi posamezne osebe, katere želé darovati kakaj župni cerkvi ali podružnici, kapeli itd., na svojo

izborno veliko zalogo vsakovrstnega cerkvenega orodja in posode

sploh vseh v mojo obrt vstevajočih se **cerkvenih potrebščin** ter uljudno vabim na ogled iste. Dela izvršena so v istini povsem krasno.

Ker mi nedostaja prostora, prodajem **vso zalogo**

☛ po prav nizki ceni. ☛

Vsa naročila od od najpriprostejše izdelanega svečnika do najfinejšee umetno izvršene monštrance in raznega drugega orodja izvršim v najkrajšem času po nizki ceni.

Da si more omisliti tudi najrevnejša župna ali podružna cerkev potrebnih stvari, dovoljujem izredno ugodne plačilne pogoje. Najodličnejšim spoštovanjem se priporočam

Leop. Tratnik

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 27.

(1484) 6

Božične in novoletne karte.

Usojam se najuljudneje vabiti na obisk svoje

☛ velike ☛

Dekoracije za božična drevesca.

božične razstave

spisov za mladino, slovstva za darila, krasnih del, knjig s slikami, poučnih in zabavnih iger, slik in **fotografičnih aparatov**

z vsem, kar zraven spada v kasetah po 6 in 7 gld. — Velika izber pisnih kaset, poezijskih in fotografičnih albumov, fotografičnih podstavkov, notnih map, relifnih albumov, globusov v raznih velikostih, slikarskih predlog, dekoracijskih krožnikov, pismenih map z opremo in brez nje, pismenoznamskih albumov po 30 kr. do 8 gld.

Gosli, oltre po 8—13 gld., koncertne in elegijske citre po 20 gld., toki za citre po 3 gld., gitare.

Najnovejše: Postekleno slikarstvo, izber glinastih posodic s pripadajočo slikarsko pripravo. — Vsi deli za izdelavo papirnih cvetic, kakor tudi **opravljene kasete** po 3 gld. 50 kr.

Velika izber muzikalij, oper in operet, izvlečkov za klavir, potpourrijev, salonske, plesne in klasične muzike.

Modelirske pole za (3—3) **J. GIONTINI**, (1500) knjigarna in prodajalnica papirja v Ljubljani.

Koledarji vseh vrst in cen.

Za olepšanje božičnega drevesa slednje leto porabljivo.

TELEFON 4929.

KAROL BISENIUS sedaj: Dunaj, I., Singerstrasse 11 B, Mezzanin.

Jako zanimive novosti po jako nizkih tovarniških cenah, ki sicer veljajo le na debelo.

Senzacijska novost: Čudoviti plodovi, obsežajoči koristne darove in šaljive stvari. Po 25 kr. **Goreče in kristalne kroglice** po 12 kr. in dražje.

Direktni uvoz, japonski lampijoni za božična drevesca, mično transparentni, po 6 kr.; čudovito se sukajoče kroglice 3 kr., plodovi po 10 kr., orehi po 5 kr., jajca po 7 kr. in dražje itd. so popolnem obвите s srebrnimi nitkami.

Prekrasne novosti steklenih plodov in mičnih fantazijskih obeškov v veličastnem barvanem refleksu, tako narejeni, da otrok ne ranijo, če se razbijejo. Karton z 12 komadi po 30 kr. in dražje.

Novo! Negoreči nakit, oblice s sukajočimi se Jezusovimi lasci 5 kr., kometi in soluce 6 kr., brilantni čopi in krži 5 kr.

Lučice za božična drevesca škatljica 8 kr., **sneg v koonjih** in **proti ognju varno snežna vata**, velik zavoj 12 kr., **ledene guirlande** meter 10 kr. in dražje. **Leđeni obročki** po komadih 5 in 10 kr. — Veliki, dvojni štrklji priljubljenih **Jezusovih lascev** 10 kr., v barvah 15 kr. — **Novovrstne olepšave**, kakor angelji in zvezde za drevesne vrhove, po 8 kr. in dražje. **Plastični viseči božični angelji** po 15. in dražje. — **Ceniki tisočeri** jako lepih in najnovejših dekoracij za božična drevesca zastonj.

☛ Nikjer nemam podružnic! ☛

(3-3)

VALVASOR

die Ehre des Herzogthums Krain

novoga natisa

je še v več izvodih v zalogi, katerega je dobiti po znižani ceni **15 gld.** namesto 40 gld. po vseh knjigarnah kakor tudi pri založniku

J. Krajcu

v Novem Mestu.

(1486) 3-3

Zobozdravnik Schweiger

nastanil se je

v hôtelu „Pri Maliču“ (Stadt Wien),
II. nadstropje, št. 25—26.

Ordinira vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne ter od
2. do 5. ure popoldne. — Ob nedeljah in praznikih od
9. ure dopoldne do 1 ure dopoldne.

Na razpolago ima najnovejše in najboljše gledé na umetno zobovje,
bodisi posamezno ali skupno. Plombuje votle zobe z najtrpežnejšim in najboljšim
plombovnim sredstvom — zlatom in platino — prednje zobe pa v emailirani
plombi, ki je barvi zob popolnem enaka. (1423) 11

Za dobro izvršitev jamči v vsakem slučaju.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,
priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinj-
skega in vsakovrstnega poljedelskega
orodja, kovanje za okna in vrata, ce-
menta itd., sploh vsega v to stroko spa-
dajočega blaga. (34)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Št. 162.

Razglas zmanjševalne dražbe.

(1506) 3-2

V ponedeljek, dné 4. januvarija, od 10—12. ure dopoldne
bode pri trškem predstojništvu v Žužemberku zmanjševalna
dražba za

zidanje sodnega poslopja

v Žužemberku in morebitnega sodnikovega stanovanja v njem.

Izklicna cena za sodno poslopje je 20.693 gld. 38 kr., za isto z
mogočim drugim nadstropjem, v katerem ima biti sodnikovo stanovanje,
25.610 gld. 78 kr.

K tej obravnavi vabijo se podjetniki s pristavkom, da se pri trškem
predstojniku Florijančiču Francu v Žužemberku št. 2 ob na-
vadnih dnevni urah lahko ogledajo načrt, občni upravni in podrobni zgrad-
beni uveti (pogoji).

Vsak dražilec ima pred začetkom ustne obravnave položiti pet odstotkov
izklicne cene (20693 gld. in 38 kr.) kot odstopnino (skesnino).

Kdor bi zgradbe ne dostal, dobi odstopnino precej nazaj, tisti ki jo do-
stane, mora jo pa zvišati na deset odstotkov tistega zneska, za kateri je
zgradbo prevzel, potem, ko se je prevzetje odobrilo.

Pismene ponudbe, kolekovane s kolekom 50 kr., sprejemajo se le do
začetka ustne obravnave pri podpisnem predstojništvu. Iste morajo biti
zapečatené ter sestavljene v smislu § 3 občnih in § 6 posebnih zgradbenih
uветov, predmet mora biti imenovan, kakor v razglasu; ž njimi mora se po-
ložiti 5 odstotkov varščine in sicer od vsega odobrenega zneska, torej ima
znašati ista 1280 gld. 54 kr.

Trško predstojništvo v Žužemberku,
dné 10. decembra 1891.

Franc Florijančič.

Dunajska borza.

Dné 19. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	92 gld. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	92 " 5 "
Zlata renta 4%, davka prosta	108 " 90 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 35 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1012 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	283 " 75 "
London, 10 funtov strl.	117 " 90 "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 36 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 61 "
Nemških mark 100	58 " 2 1/2 "

Dné 18. decembra.

Ogerska zlata renta 4%	105 gld. 30 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 " 20 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147 " 60 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	178 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2 %	100 " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	185 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	16 " 90 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	62 " — "
Windischgrazove srečke, 20 gld.	59 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2805	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	83 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 16 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR

menjarnična delniška

družba na Dunaju,

I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem

listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute

in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2 % zastavna pisma peštanske ogerske komer-
cijonalne banke.

4 1/2 % komunalne obveznice ogerske hipotečne
banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podruž-
nice njene.

Državna dobrodelna loterija.

Žrebanje dné 29. decembra!

Glavni dobitnik 100.000 gld. v gotovini.

Jedna srečka 2 gld.

5 srečk le gld. 8:50, 10 srečk le gld. 16:50.

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (1419) 5

Zobni zdravnik iz Berolina
univ. med.

DR. R. JACOBI

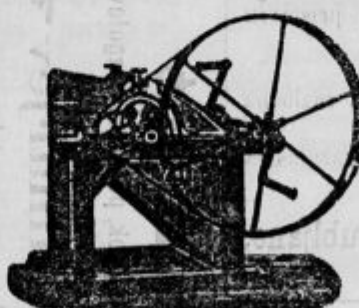
Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne;
ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. (1413) 10-9

(5) Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plugi, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica
za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji
za robkanje turšice, slamoreznice, stroji
za trenje žita, za rezanje repe, za
mlenje in meškanje sadja, za stiskanje
grozdja in oliv, peronospora-aparati,
stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za
ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za
vino, kletne priprave, smrki za vod-
njake, krožne žage, decimalne tehtnice,
tehtnice za živino, mlečni separatorji,
priprava za vzdigavanje sodov, stroji
za vrtanje, avtomatično delujoče sti-
skalnice sladke krme, stroji za žetanje,
(20—20) treslice itd. (20—20)

Vse najboljše izdelano po najnižji tovarniški ceni.

Jamstvo! Pripravno plačevanje! Cas poskušnje!

Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obsežajoči ceniki v nemškem, italijanskem
in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

Zanesljivi zastopi se povsod osnujejo.

Popolna razprodaja! Izredno ugodna prilika!

Radi popolne opustitve

velike zaloge

najraznovrstnejših ur

bode od 1. decembra 1891

reelna razprodaja

v prodajalnici

A. Geba,

Slonove ulice št. 11 v Ljubljani.

Na prodaj bode pod troškovno ceno
bogata izbira vsakovrstnih zlatih in srebrnih ur za
gospode in gospé, ur na nihalo, ur budilnic in stenskih ur. — Srebrne
veržice bodo tudi razprodane. — Poprave vsprejemljejo se in izvršujejo točno,
reelno in ceno, dokler traja razprodaja. — Vsa oprava v prodajalnici in
urarsko orodje prodá se po ceni (1481) 20-4

Ceneje kot za lastno troškovno ceno!
Najprimernejša božična in novoletna darila!